

DE ENE PUTTER IS DE ANDERE NIET

Tekst: Ferd Vrijmoed

De Distelvink dankt zijn naam aan zijn gevangen soortgenoten, die men had geleerd om met een vingerhoed aan een kettinkje water te putten uit een bakje onder hen. In 1654 schilderde Carel Fabritius deze vogel en zijn schilderij 'het Puttertje' is te bewonderen in het Mauritshuis in Den Haag (Fig. 1).

Figuur 1

Een andere putter vinden we bij onze zuiderburen en in Limburg, die in de 19e eeuw iemand die wel van een slokje hield op deze manier een vriendelijke naam gaven. Anton Pieck laat zien dat het ook daadwerkelijk om goedmoedige lieden ging (Fig. 2)

Figuur 2

Maar op golfbanen kunnen we veel meer putters tegenkomen. Lang, lang geleden, in tijden waarin musea zich plegen te begeven, speelde men in ons land al golf. Ook toen al moest de bal in een gat in de grond eindigen ["ick en ben niet verre vanden cuyll" uit het hoofdstuk 'de Clauis plumbatis' (de loden colf) over het colfspel in het Tyrocinium van Pieter van Afferden van 1545].

Of men vóór die tijd een aparte stok voor het putten gebruikte is niet zeker. Het kan goed zijn dat men in den beginne één stok voor alle slagen had. Maar als dat zo is dan bleef dat niet lang zo, want de creatieve mens bedacht ook toen in rap tempo hoe iets gemakkelijker kan, of beter, of goedkoper, of sneller, of...

Figuur 3

Figuur 4

Ook in golf zien wij dat en de stokken gingen zich in de loop der tijd steeds meer specialiseren. Had men in de periode van de long nose woods (17e en 18e eeuw) nog een long nose putter, die er niet zo heel anders uitzag dan een long nose driver (fig. 3), in de hickory periode van de tweede helft van de 19e eeuw tot ongeveer 1920-1930 onderscheidden putters zich wezenlijker van brassies en spoons en van niblicks, mashies en jiggers. Alleen lange ijzers als een iron 1 of 2 kwamen wat clubhoofd betreft enigszins overeen en als je putter kapot was, kon je met je iron nog wel putten. Het was eigenlijk een houten stok met aan het eind een plat ijzer met nog enige loft (fig. 4).

U kunt al deze stokken zien in het [Nederlands Golfmuseum](#).

Ook de moderne putters hebben nog een klein beetje loft. Niettemin is de putter de enige stok die twee slagvlakken mag hebben, waardoor die zowel door linkshandige als door rechtshandige spelers kan worden gebruikt. Of putten met de forehand of met de backhand natuurlijk, als je handig bent. Een tweezijdige putter heeft geen loft, want beide zijden moeten dezelfde kenmerken hebben. Bekende of minder bekende, maar vaak beroemde, geschiedenis bepalende putters hebben het licht gezien.

Figuur 5

Kent u bijvoorbeeld de Gassiat putter? Dit is een putter met een hickory shaft, genoemd naar Jean Gassiat, een Franse golfprofessional uit Biarritz, die eigenlijk Louis Gassiat heette. Deze putter werd vanwege zijn bijzondere vorm ook wel piano putter genoemd. *Het [Nederlands Golfmuseum](#) toont u een exemplaar van begin 1900 (Fig. 5).*

Een andere bijzondere putter is de door John Letters in 1946 op de markt gebrachte Golden Goose (Fig. 6). Deze center shaft blade putter had in de Titleist Bulleye een Amerikaanse equivalent. Beide waren direct al een grote hit. *De putter in de set Fred Daly irons in het [Nederlands Golfmuseum](#) is zo'n Golden Goose. Later is ook nog een Silver Goose op de markt gekomen en ook die kunt u in het museum zien.*

Figuur 6

Ook de Melis putter, eveneens te zien in het [Nederlands Golfmuseum](#), is zo'n bijzondere succesvolle putter (Fig. 7).

Uitgevonden door Antoon Melis en in 1954 geproduceerd door Melis Gieterijen in Tilburg. Pas in 1996 werd deze putter door de Royal and Ancient Golf Club of St Andrews goedgekeurd.

Figuur 7

Het aantal smaakmakende putters is legio. De Pendulum putter bijvoorbeeld, geïntroduceerd door Captain Hamilton eind 19e

eeuw, of de "T" putter, ontworpen en gepatenteerd door G.F. Twist in ongeveer dezelfde periode. *Ik raak gewoon niet uitgeput, maar het [Nederlands Golfmuseum](#) toont u nog vele andere smaken.*

Een laatste putter, die ik u echt niet wil onthouden is de "Ping" putter. Naamgever aan een inmiddels groot en gerenommeerd golfmerk. Karsten Solheim was in de zestiger jaren van de vorige eeuw teleurgesteld over hoe moeilijk het putten ging met de bestaande putters. Hij was ingenieur bij General Electric en begon in 1959 in zijn garage in Redwood City in California zijn eigen putter te ontwerpen. In 1959 maakte hij de PING 1A putter, 'ping' genoemd vanwege het geluid dat de club maakte als je tegen de bal sloeg. *Het [Nederlands Golfmuseum](#) is recentelijk verblijd met een donatie van Piet Rijkers van een van de eerste originele Ping putters (Fig. 8) en stelt deze dusdanig tentoon, dat u wordt uitgedaagd om zelf het geluid te ervaren (Fig. 9).*

Figuur 8

Figuur 9

En elke keer weer zien we dan een glimlach op het gezicht van herkenning: "oh ja, inderdaad het ping geluid".

Dat golfers taaie rakkers zijn (en raksters

natuurlijk) blijkt wel als wij uitgeput van een gespeelde hole ons met blij gemoed begeven naar de afslag van de volgende hole om maar weer zo snel mogelijk te kunnen putten.